

เทคนิคการบรรเลงทรอมโบนของ วายคลิฟ กอร์ดอน ในบทเพลง เชอโรกี

Wycliffe Gordon's Trombone Techniques on Cherokee

รุ่งธรรม ธรรมการ*¹เด่น อยู่ประเสริฐ²

บทคัดย่อ

จากการวิจัยพบว่าบทเพลงเชอโรกี ที่อยู่ในผลงานชุด วอท ยู คิลลิง วิธ ในปีค.ศ. 2001 และในผลงานชุด วี ในปีค.ศ. 2002 เป็นบทเพลงที่มีจังหวะเร็วสำหรับทรอมโบนจึงต้องใช้ทักษะ และความคล่องตัวที่สูงมาก ทางด้านลักษณะการบรรเลงทรอมโบนของกอร์ดอนทั้ง 2 ผลงานนั้น กอร์ดอนได้เลือกใช้เทคนิคการควบคุมลักษณะเสียงเช่น การบังคับลิ้นแบบดับเบิล และทริฟเฟิล การบังคับลิ้นแบบเรียบ การบังคับลิ้นแบบดู-เดิล หรือคา-เดิล การลิฟเบรก และการรูดเสียง เป็นต้น และการใช้เทคนิคการควบคุมลักษณะเสียงแบบพิเศษในการอิมโพรไวส์ เช่น การรูดลิ้น การรูดลิ้นแบบเต็ม การคำราม การฮัมเสียงในลำคอ การเสียงควบ การบังคับลิ้นดับเบิลแบบหนัก เป็นต้น กอร์ดอนได้เลือกใช้เทคนิคการควบคุมลักษณะเสียงเหล่านี้ในการอิมโพรไวส์โดยคำนึงถึงจังหวะ รูปแบบของวง และกระบวนแบบของวงได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: วายคลิฟ กอร์ดอน, เทคนิคการบรรเลง, ทรอมโบน, เชอโรกี

*Corresponding author, E-mail: rungtrumbone@gmail.com

¹ นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยดนตรี มหาลัยรังสิต

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

ABSTRACT

The research has found that Cherokee in album “What You Dealin’ With” (2001) and “We” (2002) presented a rapid tempo which requires high technique and skills for the player. In particular albums, Gordon has utilized sound controlling techniques such as double tonguing, triple tonguing, tenuto tonguing, doo-dle or da-dle tonguing, lip break and glissando into his music. As for distinctive sound controlling, techniques such as flutter tongue, growl, throat hum, multiphonics, hard double tonguing are applied. With all these mentioned elements, Gordon has employed each technique by considering rhythm, form and procedure of the band appropriately.

Keywords: Wycliffe Gordon, Improvisation Techniques, Trombone, Cherokee

ความเป็นมา และความสำคัญ

วycliffe กอร์ดอน (Wycliffe Gordon, 1967-ปัจจุบัน) เป็นนักท롬โบนชาวอเมริกัน นอกจากนี้แล้วยังเป็นนักเรียบเรียงเสียงประสาน นักแต่งเพลง เป็นหัวหน้าวง และเป็นนักวิชาการดนตรีในระดับมหาวิทยาลัย กอร์ดอนสามารถเล่นเครื่องดนตรีอื่นๆ ได้ คือ ดิเจอร์ดู (Didgeridoo) ทรัมเป็ต ทูบา เปียโน และร้องเพลง กอร์ดอนถือเป็นหนึ่งในนักท롬โบนที่ดีที่สุดในยุคนี้ กระบวนการบรรเลงของกอร์ดอนได้รับการยกย่องจากนักวิจารณ์ดนตรีแจ๊สว่า “เป็นการผสมผสานความเคลื่อนไหวทางดนตรีที่มีพลัง สลับซับซ้อนกับตัวโน้ตอันไพเราะ บนท่วงทำนองที่งดงาม” กอร์ดอนถือเป็นทูตและล่ามทางดนตรีของสหรัฐอเมริกา เขาได้รับรางวัล “นักท롬โบน ยอดเยี่ยมแห่งปี” (Trombone of The Year) จากสมาคมนักข่าวแจ๊ส (Jazz Journalists Association) ในปี ค.ศ. 2001, 2002, 2006, 2007, 2008, และ 2011 รวมทั้งยังเคยได้รับรางวัลแวงการ์ด (Vanguard Award) จากมูลนิธิเอสซีเอพี (ASCAP Foundation) ปัจจุบันได้รับรางวัลนักท롬โบนยอดเยี่ยมในปี ค.ศ. 2012, 2013, และ 2014 จากนิตยสาร

ดาวน์บีท (Downbeat Magazine) และรางวัลอื่น ๆ อีกมากมาย เขาจึงจัดว่าเป็นนักทรมโบนที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง

กอร์ดอนศึกษาผลงานของนักทรมโบนที่มีชื่อเสียงในทุกยุคสมัย ตั้งแต่ นักทรมโบน ซึ่งจัดว่าเป็นทีมที่ดีที่สุดในวงของ ดัก เอลลิ่งตัน (Duke Ellington, 1899-1974) ได้แก่ สวาน ดิซอล (Juan Tizol, 1900-1984) ลอว์เรนซ์ บราวน์ (Lawrence Brown, 1907-1988) และทริกกี แชนม แนนตัน (Tricky Sam Nanton, 1904-1946) ไปจนถึงวิก ดิกเคนสัน (Vic Dickenson, 1906-1984) และดิกกี เวลส์ (Dicky Wells, 1907-1985) ผู้ได้ชื่อว่าเป็นนักทรมโบนที่มีเสียงในการบรรเลงคล้ายเสียงของมนุษย์ นอกจากนี้ยังศึกษาผลงานของนักประพันธ์ผู้ยิ่งใหญ่ อาทิเช่น แจ็ค ทีการ์เด้น (Jack Teagarden, 1905-1964) นักดนตรีที่มีชื่อเสียงในด้านการอิมโพรไวส์ เจ เจ จอห์นสัน (J.J. Johnson, 1924-2001) แม้กระทั่งนักทรมเป็ด หลุยส์ อาร์มสตรอง (Louis Armstrong, 1901-1971) มีอิทธิพลต่อนักดนตรีทุกคน เสียงที่เขาพูดเป็นเสียงเดียวกับเสียงตอนที่เขาร้องเพลง และเป็นเสียงเดียวกับเสียงที่เขาเล่นทรมเป็ด (Trumpet) ดังนั้นกอร์ดอนจึงมีรูปแบบการเล่นทรมโบนที่โดดเด่นและหลากหลาย โดยเฉพาะความเชี่ยวชาญในการใช้ที่จับเสียง (Plunger Mute) ซึ่งเป็นเทคนิคสมัยใหม่ วิธีการบรรเลงที่ยืดหยุ่น และสร้างเสียงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา³

วัตถุประสงค์การวิจัย

ทราบถึงการเลือกใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์ที่ทราบถึงการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ของวอยคลิฟ กอร์ดอน และเป็นประโยชน์ต่อนักทรมโบนแจ๊ส

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เข้าใจการเลือกใช้เทคนิคการอิมโพรไวส์ ที่บรรเลงในบทเพลงเดียวกันแต่ต่างสถานการณ์และเข้าใจการควบคุมลักษณะเสียงต่าง ๆ ของวอยคลิฟ กอร์ดอน สามารถนำมาเป็น

³ Alan Raph, *Sing it First: Wycliffe Gordon's Unique Approach to Trombone Playing* (Delevan, NY: Kendor Music Inc., 2011), 37-38.

แนวทางในการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังเป็นสื่อวัตถุดิบทางการศึกษาที่ใช้ภาษาไทย อันเป็นประโยชน์ต่อนักทอมนโบนแจ๊ส

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาเฉพาะเทคนิคการบรรเลงทอมนโบน และการควบคุมเสียงลักษณะต่าง ๆ ของ วายคลิฟ กอร์ดอน ในบทเพลง *เชอ ไรกิ* ทั้งสองฉบับ จากผลงานชุด *วอท ยู ดีลลิ่ง วิธ (What You Dealin' With)* ในปี ค.ศ. 2001 และผลงานชุด *วี (We)* ในปี ค.ศ. 2002

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. บทเพลง *เชอ ไรกิ* ฉบับของ วายคลิฟ กอร์ดอน จำนวน 2 ฉบับ จากผลงานชุด *วอท ยู ดีลลิ่ง วิธ* และผลงานชุด *วี* ซึ่งบรรเลงทอมนโบนโดย วายคลิฟ กอร์ดอน
2. ผู้วิจัยนำโน้ตที่ถอดได้ดังกล่าวให้อาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เคน อยู่ประเสริฐ) และผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อความถูกต้องทางทฤษฎีสำหรับนำมาใช้ในงานวิจัย
3. คำศัพท์ทางดนตรีที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยนำความหมาย คำแปล และอ้างอิงมาจากหนังสือ *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์* (2552) เขียนโดย ศ. ดร.ณัฏฐา พันธุ์เจริญ และ *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน* (2542)
4. การวิเคราะห์ในงานวิจัยครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานแนวคิดทางด้านทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เช่น หนังสือที่เขียนโดย เจมี เอเบอร์โซลด์ (Jamey Aebersold) และเดวิด เบเกอร์ (David Baker) เป็นต้น
5. ใช้หนังสือ *ซิงอิทเฟิร์สท (Sing it First)* รวบรวม และเรียบเรียงโดย อัลัน ราล์ฟ (Alan Raph) ในปี ค.ศ. 2011 ซึ่งเป็นหนังสือรวบรวม และอธิบายเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ของ วายคลิฟ กอร์ดอน ในการอธิบายการใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ได้จากการถอดโน้ตของผู้วิจัย

นิยามศัพท์

โครงสร้างของบทเพลง หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบไปด้วยส่วนสำคัญสองส่วน คือ ส่วนหัวและส่วนคอรัส โดยลักษณะของเสียงประสานช่วงคอรัสมีโครงสร้างเหมือนกับเสียงประสานของช่วงส่วนหัว (แนวทำนองหลัก) มีเสียงประสานที่เหมือนกันของบทเพลงทุกประการ เช่น บทเพลงที่มีความยาวจำนวน 12 ห้อง ในช่วงการอิมโพรไวส์แต่ละคอรัสนั้นก็ใช้เสียงประสานเหมือนกับส่วนหัว ส่วนจำนวนของคอรัสนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของการอิมโพรไวส์

คอรัส (Chorus) หมายถึง การแปรทำนองหลักที่ถูกบรรเลงโดยการอิมโพรไวส์ในจำนวนที่ไม่จำกัด นักดนตรีแจ๊สเรียกการแปรแต่ละครั้งว่า “คอรัส” 1 คอรัส หมายถึงการแปร 1 ชุด โดยทั่วไปคอรัสการอิมโพรไวส์จะยึดถือโครงสร้างและเสียงประสานของทำนองหลัก ผู้แสดงเดี่ยวแต่ละคนจะแปรทำนองหรืออิมโพรไวส์หนึ่งคอรัสหรือมากกว่าหนึ่งคอรัสก็ได้

การบังคับลิ้นแบบเรียบ (Legato Doo-Dle Tounquing) หมายถึง เทคนิคการเคลื่อนไหวของลิ้นที่เร็วและเรียบ ใช้ในการในบทเพลงที่เร็วจนสามารถเคลื่อนไหวลิ้นแบบปกติ โดยให้ผู้บรรเลงใช้คำว่า “คา-เคิ้ล” ในการบรรเลงจะเพิ่มความคล่องตัวให้กับผู้บรรเลงมากยิ่งขึ้น

โกส โน้ต (Ghost Note) หมายถึง ตัวโน้ตที่มี เครื่องหมายกากบาท (“X”) แทนที่หัวโน้ต แสดงให้เห็นถึงการเล่นที่ไม่เกิดเสียง แทบจะไม่ได้ยินหรือจังหวะของโน้ตที่ไม่คงที่

วิธีดำเนินการ และขั้นตอนในการวิจัย

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เว็บไซต์และสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวาทศิลป์ กอร์ดอน ทั้งเอกลักษณ์ ประวัติ และผลงานที่ถูกกล่าวถึงในงานวิจัยครั้งนี้ และข้อมูลบทความ หรือบท

สัมภาษณ์ที่มีการกล่าวถึง วายคลิฟ กอร์ดอน เช่น เว็บไซต์ของวายคลิฟ กอร์ดอน นิตยสารแจ๊ส ไลน์ และเว็บไซต์ออลมิวสิก (All Music) เป็นต้น

2. ข้อมูลจากหนังสือ “ซิงอิทเฟิร์สท” ของ วายคลิฟ กอร์ดอน รวบรวมและเรียบเรียง โดย อลัน ราล์ฟ และหนังสือ ไลน์ แบลเลนซ์ คอนเนคชัน (Time Balance Connections)

3. ข้อมูลจากแผ่นซีดี และยูทูป (CD-ROM and Youtube)

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยได้ถอดโน้ตบทเพลงเชอโรกี บรรเลงโดยวายคลิฟ กอร์ดอน จำนวน 2 ฉบับ จากผลงานชุด วอท ยู คิลลิง วิธ ในปี ค.ศ. 2001⁴ และผลงานชุด วี ในปี ค.ศ. 2002⁵ บรรเลงทรมโบนของ วายคลิฟ กอร์ดอน โดยรับคำปรึกษา คำแนะนำ และการตรวจสอบจาก ผศ.ดร. เคน อยู่ประเสริฐ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของบทเพลงเชอโรกี ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการวิเคราะห์มาจากหนังสือ “ซิงอิทเฟิร์สท” ของ วายคลิฟ กอร์ดอน รวบรวมและเรียบเรียงโดย อลัน ราล์ฟ และหนังสือ ไลน์ แบลเลนซ์ คอนเนคชัน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ทั้งนี้ได้เพิ่มเติมรายละเอียดจากผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นประกอบ จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์และผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์ ตามแนวทางของหนังสือดังกล่าว โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นย่อย ดังนี้

1. การบรรเลงทรมโบนของ วายคลิฟ กอร์ดอน มีอิทธิพลกับนักทรมโบนแจ๊สรุ่นใหม่

⁴ Wycliffe Gordon, “What You Dealin’ With Wycliffe Gordon Quintet,” (Brooklyn, NY: Criss Cross Jazz, 2001), (CD-ROM).

⁵ _____, “We Wycliffe Gordon Eric Reed,” (Hamburg: Nagel Heyer Records, 2002), (CD-ROM).

2. การอิมโพรไวส์ของ วายคลิฟ กอร์ดอน

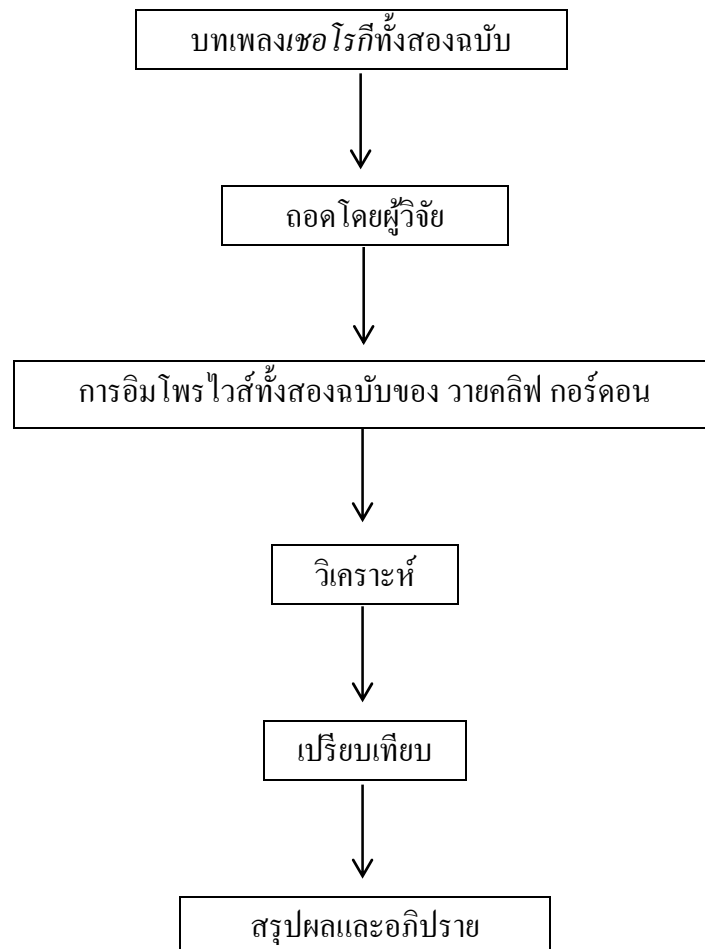
2.1 ลักษณะการบรรเลง

2.2 เทคนิคการควบคุมเสียงต่าง ๆ

2.3 การเลือกใช้เทคนิคกับบทเพลงที่มีจังหวะเร็ว

กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “เทคนิคการบรรเลงทอมโบนของ วายคลิฟ กอร์ดอน ในบทเพลง เซอ โรกิ” ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยมีดังต่อไปนี้

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์โดยได้นำแนวคิดที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย โครงสร้างทางดนตรี รูปแบบ กระบวนการแบบ เทคนิค และการเปรียบเทียบ มาเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยผลการวิจัยผู้วิจัย แบ่งประเด็นออกเป็นเทคนิคการควบคุมเสียงต่าง ๆ การปรุงเสียง ลักษณะการบรรเลงทอมโบน รูปแบบวง และจังหวะที่แตกต่างกัน รวมถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวีจักษณ์นี้เพื่อทราบถึงเทคนิคของวอยคลิฟ กอร์ดอน ที่ใช้ในบทเพลงเชอโรกี โดยใช้หนังสือ ซิงอิทเพิร์สท ของ วอยคลิฟ กอร์ดอน และหนังสือ ไทม์ แบลเลนซ์ คอนเนชัน เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ในการอิมโพรไวส์ในบทเพลงเชอโรกี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาประเด็นต่างๆ ได้แก่ เทคนิคการควบคุมเสียงต่างๆ เทคนิคสไลด์ เทคนิคการใช้อินเทอเวสต์ในการอิมโพรไวส์ เทคนิคฮาร์โมนิก เทคนิคการเล่นบันไดเสียงแบบสั้น ยาว และการเลือกใช้เทคนิคต่างๆ ให้เหมาะกับบทเพลง

ด้านเทคนิคการอิมโพรไวส์

จากบทวิเคราะห์เทคนิคในการอิมโพรไวส์ ของวอยคลิฟ กอร์ดอน ทั้ง 2 ผลงาน แสดงให้เห็นว่าในการอิมโพรไวส์ในบทเพลงเชอโรกี มีการใช้เทคนิคต่างๆ ในผลงานชุด วอท ยูคิดลิง วิธ มีความเร็วตัวดำประมาณ 350 ต่อนาที ซึ่งทำให้กอร์ดอนเลือกใช้เทคนิคที่มีความคล่องตัวสูง จึงทำให้การอิมโพรไวส์ส่วนใหญ่จะใช้ เทคนิคการบังคับลิ้นแบบดับเบิล และทิวเพิล เทคนิคสไลด์ เทคนิคการสลับเสียงเป็น เทคนิคการเล่นโกสโน้ต และเทคนิคอื่นๆ เชอโรกี ในผลงานชุดนี้ถี่มาก ทำให้กอร์ดอนเลือกเทคนิคเหล่านี้ในการอิมโพรไวส์ได้อย่างเหมาะสมเช่นเดียวกันกับใน ผลงานชุด วิ มีความเร็วตัวดำประมาณ 265 ต่อนาที ซึ่งในการอิมโพรไวส์ของกอร์ดอนในชุดนี้ส่วนใหญ่จะใช้เทคนิคการรูดเสียง เทคนิคการสไลด์เสียง เทคนิคการควบคุมเสียง เทคนิคไฟด์จิง เบรก พอยต์ และเทคนิคต่างๆ เป็นต้น ในทั้ง 2 ชุด มีการใช้เทคนิคอย่างเดียวกัน

อีกทั้งยังเอาเทคนิคมาผสมกัน เช่น เทคนิคการบังคับลิ้นแบบดับเบิล พร้อมกันกับการเล่น โกลโน้ต เป็นต้น การที่จะเลือกเทคนิคมาใช้ต้องคำนึงถึงจังหวะของบทเพลงที่เล่น และรูปแบบวงได้อย่างลงตัว

ด้านการใช้เทคนิคในผลงานชุด วอท ยูคิดถึง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี ในปี 2001

ด้านการใช้เทคนิคในผลงานชุด วอท ยูคิดถึง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี ในปี 2001 จากเทคนิคในผลงานชุด วอท ยูคิดถึง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี การใช้เทคนิคของวอยคลิฟ กอร์ดอน ผู้วิจัยได้เรียกว่าการใช้เทคนิคว่า การใช้เทคนิคแบบแนวนอนเป็นส่วนใหญ่การใช้เทคนิคซึ่งมีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาของตำแหน่งสไลด์ที่ใช้ คือ ตำแหน่งที่ 1, 2, 3 และ 4 เป็นต้น สาเหตุมาจากการเปลี่ยนบันไดเสียงของบทเพลง จากบันไดเสียง Bb เมเจอร์ เป็นบันไดเสียง B เมเจอร์ ที่มีความเร็วของตัวคำประมาณ 350 ต่อนาที เนื่องจากผู้วิจัยได้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเดียวกับวอยคลิฟ กอร์ดอน พบว่าการที่จะใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์นี้ ผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำในการเครื่องไหวโดยมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การสนับสนุนของลมที่ดี พร้อมการเคลื่อนไหวของสไลด์โดยใช้ลิ้นตัดเสียงในแต่ละตำแหน่งของการเล่น เป็นต้น จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างสมบูรณ์ในการอิมโพรไวส์ของบทเพลงนี้

ตารางที่ 1 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วอท ยูคิดถึง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี คอร์ดที่ 1-3

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของวอยคลิฟ กอร์ดอน	คอร์ดและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วอยคลิฟ กอร์ดอน		
	คอร์ดที่ 1	คอร์ดที่ 2	คอร์ดที่ 3
	ประโยคที่ 1-14	ประโยคที่ 15-20	ประโยคที่ 21-28
ลองโทนอินเทอเวิลส์			
การเคลื่อนที่ของขึ้นคู่	*		
ทรี มูวี่ง อินเทอเวิลส์			
ฮาร์โมนิก อับ			*
ฮาร์โมนิก คาวน์	*	*	*

ตารางที่ 1 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วอท ยูคิดถึง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี คอรัสที่ 1-3 (ต่อ)

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของ วอยคลิฟ กอร์ดอน	คอรัสและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วอยคลิฟ กอร์ดอน		
	คอรัสที่ 1	คอรัสที่ 2	คอรัสที่ 3
	ประโยคที่ 1-14	ประโยคที่ 15-20	ประโยคที่ 21-28
ชิมเมทธิเคิล ฮาร์โมนิก			
ทู พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี อับ	*		
ทู พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี คาวนั้	*		***
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี	**		*
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี อับ		*	
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี คาวนั้	***		*
โฟร์ พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี	*		
สคิปปีง อิน โบท ไดเรกชัน	*		
ทู โพซิชัน มิวเมนต์			*
ทรี โพซิชัน มิวเมนต์			*
ไฟด์คิง ชัว เบรค พอยต์	***		*
ฟรี โบลวี่ง		**	
ชอท สเกล	***		***
ลอง สเกล			
เล่นโน้ตในช่วงเสียงสูง	*		
เล่นโน้ตในช่วงเสียงกลาง	*		
เล่นโน้ตในช่วงเสียงต่ำ	*		
สโกลด์โน้ต	***		

ตารางที่ 1 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วอท ยูดีลิ่ง วิธ ในบทเพลงเชอโรกี คอรัสที่ 1-3 (ต่อ)

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของ วาคิลีฟ กอร์ดอน	คอรัสและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วาคิลีฟ กอร์ดอน		
	คอรัสที่ 1	คอรัสที่ 2	คอรัสที่ 3
	ประโยคที่ 1-14	ประโยคที่ 15-20	ประโยคที่ 21-28
การเล่นโน้ตสั้นพร้อมกับการ เคลื่อนที่ของสไลด์		*	
การปรุงเสียงในระดับเสียงกลาง		*	
การบังคับลิ้นแบบ ดู-เดิล	*****	***	*****
การบังคับลิ้นแบบ คา-เดิล-อา	**		*
การบังคับลิ้นดับเบิลแบบหนัก			
ลิพ เบรก	*		
การรูดเสียง		*	*
การรัวลิ้น			
การรัวลิ้นแบบเต็ม			*
การฮัมเสียงในลำคอ			
เสียงควาบ			
โกสโน้ต	***	*	**
สคิปปีง เรน สเตรท			**
สคิปปีง คาวน์			
สคิปปีง อับ	**		

ด้านการใช้เทคนิคในผลงานชุด วิ ในบทเพลงเชอโรกีในปี 2002

จากเทคนิคของผลงานชุด วิ ในบทเพลงเชอโรกี การใช้เทคนิคของ วาคิลีฟ กอร์ดอน ผู้วิจัยได้เรียกว่าการใช้เทคนิคว่า การใช้เทคนิคแบบแนวตั้งเป็นส่วนใหญ่เทคนิคนี้มีการ

เคลื่อนที่โน้ตเล็กน้อยของตำแหน่งสไลด์ที่ใช้คือ ตำแหน่งที่ 1, 2 และ 3 เป็นต้น สาเหตุมาจากความเร็วของตัวคำประมาณ 265 ต่อนาที และเล่นอยู่ในบันไดเสียงเดิม คือ บันไดเสียง Bb เมเจอร์ เนื่องจากผู้วิจัยได้เล่นเครื่องดนตรีชิ้นเดียวกับ วายคลิฟ กอร์ดอน พบว่าการที่จะใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์นี้ ผู้บรรเลงต้องมีความแม่นยำในการเครื่องไหวโดยมีองค์ประกอบดังนี้ คือ การสนับสนุนของลมที่ดีพร้อมการพลิกเสียงโดยใช้ริมฝีปากในการบังคับขึ้น-ลงในแต่ละช่วงเสียง และในบางช่วงเสียงคำสามารถใช้เป็นตัวช่วยในการพลิกเสียงอีกด้วย จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างสมบูรณ์ ในการอิมโพรไวส์ของบทเพลงนี้ 4 ห้องก่อนเข้าในคอร์สที่ 1 กอร์ดอนได้ใช้เทคนิคที่เรียกว่า เสียงควบ

ตารางที่ 2 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วิ ในบทเพลงซอโรกี คอร์สที่ 1-3

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของ วายคลิฟ กอร์ดอน	คอร์สและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วายคลิฟ กอร์ดอน		
	คอร์สที่ 1	คอร์สที่ 2	คอร์สที่ 3
	ประโยคที่ 2-12	ประโยคที่ 13-21	ประโยคที่ 22-30
ลองโทอินเทอเวิลส์			
การเคลื่อนที่ของขึ้นคู่			
ทรี มูวี่ง อินเทอเวิลส์	**		
ฮาร์โมนิก อับ	*	*	
ฮาร์โมนิก คาวน์	**	**	****
ซิมเมทรีเคิล ฮาร์โมนิก	*		
ทู พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี อับ	*		
ทู พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี คาวน์		*	
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี อับ			

ตารางที่ 2 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วิ ในบทเพลงเชอโรกี คอรัสที่ 1-3 (ต่อ)

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน	คอรัสและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน		
	คอรัสที่ 1	คอรัสที่ 2	คอรัสที่ 3
	ประโยคที่ 2-12	ประโยคที่ 13-21	ประโยคที่ 22-30
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี คาวนั้			
โพร พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี			
สคิปปีง โบท ไคเรกเชิน			
ทู โพอซิเชิน มิวเมนต์	*		***
ทรี โพอซิเชิน มิวเมนต์	*	*	
ไฟต์ดิง ยัว เบรก พอยต์	****	**	*
ทรี พาร์เซิล ซอร์ท เฟล็กซิบลิตี อับ			
ฟรี โบลวี่ง	***	*	*
ล่อง สเกล			
เล่นโน้ตในช่วงเสียงสูง	*****	****	*****
เล่นโน้ตในช่วงเสียงกลาง		*	*
เล่นโน้ตในช่วงเสียงต่ำ			
สไลด์โน้ต	****		**
เคลื่อนที่ของสไลด์			
การปรุงเสียงในระดับเสียงกลาง			
การบังคับลิ้นแบบ ดู-เดิล	*****	****	*****
การบังคับลิ้นแบบ ดา-เดิล-อา	*		*
การบังคับลิ้นดับเบิลแบบหนัก			
ลิพ เบรก	*		
การรูดเสียง	***	****	**

ตารางที่ 2 สรุปการใช้เทคนิคผลงานชุด วิ ในบทเพลงเชอโรกี คอรัสที่ 1-3 (ต่อ)

เทคนิคที่ใช้ในการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน	คอรัสและประโยคในการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน		
	คอรัสที่ 1	คอรัสที่ 2	คอรัสที่ 3
	ประโยคที่ 2-12	ประโยคที่ 13-21	ประโยคที่ 22-30
การรวล้น			
การรวล้นแบบเต็ม		**	
การข้ามเสียงในลำคอ	*	*	
เสียงควบ			
โกสโน้ต	***	***	
สคิปป์ เชน สเทรท		*	
สคิปป์ คาวน			*
สคิปป์ อับ			*

อภิปรายผลการวิจัย

จากเทคนิคการบรรเลงทอมโบนของ วายุคลิฟ กอร์ดอน ในบทเพลงเชอโรกี ทั้ง 2 ผลงาน คือ ผลงานชุดวอท ยู ดีลิ่ง วิธ ในปี ค.ศ. 2001 และในผลงานชุด วิ ในปี ค.ศ. 2002 ในการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน ทำให้ทราบถึงแนวความคิดทางด้านการอิมโพรไวส์ของ วายุคลิฟ กอร์ดอน ซึ่งเขามีวิธีการบรรเลงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะวิธีการอิมโพรไวส์มีการใช้เทคนิคที่ซับซ้อนในการอิมโพรไวส์ในบทเพลงทั้ง 2 ผลงานนี้ ซึ่งบางประเด็นมีรายละเอียดไปในทางทิศเดียวกัน บางประเด็นผลการเปรียบเทียบแตกต่างกันทั้งนี้ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบบางประการที่ทำให้เห็นความแตกต่างหรือเหมือนกันในรายละเอียด โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นได้ดังนี้

1. จังหวะ
2. บันไดเสียง
3. รูปแบบของวง
4. โครงสร้างของบทเพลง

ในลักษณะของจังหวะในการอิมโพรไวส์ของ วายคลิฟ กอร์ดอน มีการนำมาใช้อย่างหลากหลายดังที่พบในงานวิจัยในผลงานชุดวาท ยู คีลิ่ง วิธ นั้น มีการเล่นในความเร็วของตัวโน้ตประมาณ 350 ต่อนาที ซึ่งเป็นจังหวะมีเร็วมาก ทำให้ต้องใช้ความหนาแน่นของจังหวะมากขึ้น กอร์ดอนได้เลือกใช้เทคนิคให้เหมาะกับจังหวะของเพลง คือ ใช้เทคนิคการบังคับลิ้นแบบคุเคิล และโกสโน้ด ใช้ในบทเพลงเป็นหลักเพื่อความคล่องตัวในการอิมโพรไวส์ ส่วนเทคนิคอื่นๆ ในชุดผลงานนี้เทคนิคบางเทคนิคมีขีดจำกัด เนื่องจากจังหวะที่เร็วมาก และบันได-เสียง จึงทำให้การใช้เทคนิคในผลงานชุดนี้ เล่นเข้าไปเข้ามาในเรื่องสัดส่วนของจังหวะบางช่วงที่มีจังหวะผสมกับเทคนิคที่ซับซ้อน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 สักส่วนที่ซับซ้อน

ในจังหวะที่ 4 ของห้องที่ 17 ถึงจังหวะที่ 1 ในห้องที่ 18 เป็นการเล่นส่วน 3 พยางค์ตัว
คำคร่อมระหว่างห้องที่ 17 กับ 18

ส่วนในผลงานชุด วิ ในผลงานนี้มีการเล่นในความเร็วของโน้ตประมาณ 350 ต่อนาที ซึ่งมีความเร็วน้อยกว่าผลงานชุดวอท ยู คิลลิง วิธ การใช้เทคนิคให้เหมาะกับจังหวะของเพลง คือ ใช้เทคนิคการบังคับลิ้นแบบดู-เคิ้ล และโกสโน้ต ใช้ในบทเพลงเป็นหลักเพื่อความคล่องตัว ในการอิมโพรไวส์เทคนิคการบังคับลิ้นแบบดู-เคิ้ล และโกสโน้ต ใช้ในบทเพลงเป็นหลักเพื่อความคล่องตัวในการอิมโพรไวส์มีจังหวะที่ไม่ซับซ้อน การใช้เทคนิคพร้อมกับจังหวะที่ได้หลากหลายและบันไดเสียงที่ทำให้การใช้เทคนิคได้ดี ทั้ง 2 ชุดผลงานนี้มีจังหวะที่เร็ว จึงจำเป็นที่ต้องใช้เทคนิคการบังคับลิ้นแบบดู-เคิ้ล โกสโน้ต และการเล่นโน้ตในระดับเสียงสูงเป็นหลัก ทั้ง 2 ผลงานชุด ส่วนเทคนิคอื่นๆ ขึ้นอยู่กับจังหวะและบันไดเสียง

ด้านบันไดเสียงในผลงานชุด วอท ยู คิลลิ่ง วิธ กอร์ดอนได้เป็นบันไดเสียงเดิมคือ บันไดเสียง B $\flat$ เมเจอร์ เปลี่ยนเป็นบันไดเสียง B เมเจอร์ จากการวิจัยพบว่า การเล่นในบันไดเสียง B เมเจอร์ การใช้เทคนิคการอิมโพรไวส์มีการเคลื่อนไหวที่คล่องตัวมากขึ้นในความเร็วของโน้ตประมาณ 350 ต่อนาที แต่เทคนิคการอิมโพรไวส์จำกัดในการใช้เทคนิคซึ่งแตกต่างกับผลงานชุด วิ ที่ความเร็วของโน้ตประมาณ 265 ต่อนาที และเล่นอยู่บนบันไดเสียงเดิม คือ บันไดเสียง B $\flat$ เมเจอร์ ทำให้การใช้เทคนิคหลากหลายกว่าการใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์ ต้องพิจารณาว่าบันไดเสียงเหมาะสมกับการใช้เทคนิคในรูปแบบใดประกอบจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการอิมโพรไวส์ด้วย

รูปแบบของวง ในผลงานชุด วอท ยู คิลลิ่ง วิธ เป็นประเภท วง 5 ชิ้น ประกอบไปด้วย ทรัมเป็ต แชกโซโฟน ทรอมโบน เบส และกลอง ผู้วิจัยพบว่า ในการใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์ ไม่ได้ใช้เทคนิคที่หลากหลาย เนื่องจากในการเล่นแบบประเภทวง 5 ชิ้น ไม่ได้เน้นเทคนิคของผู้เล่นจะนำเสนอในเรื่องของการประพันธ์เพลง (Arrangement) มากกว่าซึ่งแตกต่างกับผลงานชุด วิ ที่เป็นประเภทวง 2 ชิ้น ประกอบไปด้วย เปียโนและทรอมโบน ผู้วิจัยพบว่า ในการใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์กอร์ดอนได้ใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์ที่หลากหลาย เพราะว่าในการเล่นแบบประเภทวง 2 ชิ้นนั้น ผู้บรรเลงต้องนำเสนอทักษะด้านเทคนิคที่หลากหลายเสมือนเป็นการประชันกันระหว่างเปียโนกับทรอมโบน

โครงสร้างของบทเพลงในผลงานชุด วอท ยู คิลลิ่ง วิธ เป็นการเล่นอยู่ในโครงสร้างตามท่อนปกติ คือ A1-A2-B-A3 ท่อนละ 16 ห้องเท่ากันทั้ง 3 คอรัส การนำเสนอในการใช้เทคนิคไม่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างกันในผลงานชุด วิ เป็นการเล่นอยู่ในโครงสร้างที่ไม่ปกติ คือ ในคอรัสที่ 1 ท่อน A1 มี 16 ห้อง แต่ท่อน A2 มี 12 ห้องโดยปกติแล้วมี 16 ห้อง ส่วนท่อนที่เหลือเป็นท่อนละ 16 ห้อง เหมือนเดิม ยกเว้นคอรัสที่ 3 มีการเล่นไม่ครบตามโครงสร้างบทเพลง คือ การอิมโพรไวส์ท่อน B แล้วกอร์ดอนก็เข้าทำนองเพลงโดยไม่มีการอิมโพรไวส์ในท่อน A3 นอกจากโครงสร้างที่ไม่ปกติแล้ว การอิมโพรไวส์ของกอร์ดอนแต่ละช่วงมีการสลับกันเล่นกับเปียโนของคอรัสที่ 2 ของ 8 ห้องแรกเป็นเปียโนอิมโพรไวส์สลับกับทรอมโบนอีก 8 ห้องจนถึง คอรัสที่ 3 ใน 4 ห้องแรกเป็นเปียโนอิมโพรไวส์สลับกับทรอมโบนอีก 4 ห้องจนถึงท่อน B ใน 2 ห้องแรกเป็นเปียโนอิมโพรไวส์สลับกับทรอมโบนอีก 2 ห้องจนเข้าทำนอง

หลัก ผู้วิจัยพบว่า โครงสร้างบทเพลงผลงานชุด วิ มีการใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจากโครงสร้างการอิมโพรไวส์แต่ละคอร์สนั้น เป็นการนำเสนอด้านของเทคนิค เนื่องจากการสลับกันอิมโพรไวส์จึงทำให้ในช่วงเวลาที่สั้นลงทำให้คอร์ดอนเลือกใช้เทคนิคได้หลากหลายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “เทคนิคการบรรเลงทอมโบนของ วายคลิฟ กอร์ดอน ในบทเพลง *เซอโรกี*” ทำให้ทราบถึงการใช้เทคนิคในการอิมโพรไวส์โดยให้ความสำคัญ ในประเด็นต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจาก วายคลิฟ กอร์ดอน เป็นนักดนตรีที่มีแนวความคิดหลากหลาย และชื่นชอบการบรรเลงดนตรีทุกรูปแบบ ทั้งการบรรเลงบทเพลงแจ๊สในอดีต บทเพลงแจ๊สสมัยใหม่ จึงมีการบรรเลงที่หลากหลาย นอกจากนี้กอร์ดอนยังได้ศึกษาผลงานของนักทอมโบนแจ๊สในอดีตอีกด้วย งานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นเพียงหนึ่งของบรรเลงของกอร์ดอนเท่านั้น กอร์ดอนยังมีแนวความคิดอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งแนวความคิดต่างๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เห็นว่า เครื่องลมทองเหลืองในแต่ละประเภทสามารถนำไปปรับใช้ได้เหมาะสมจึงเป็นอีกทางเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าต่อไป รวมถึงการศึกษานักดนตรีแจ๊สคนอื่นๆ ก็เป็นเรื่องสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิคของนักทอมโบนแจ๊สรุ่นใหม่ อีกต่อไป

บรรณานุกรม

ณัชชา พันธุ์เจริญ. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางค์ศิลป์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษ-
กะรัต, 2252.

เด่น อยู่ประเสริฐ. “โครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (Jazz Structure).” *วารสารดนตรีรังสิต* 5, 1
(มกราคม 2553): 31-42.

“Billy Taylor’s Jazz at The Kennedy Center.” Accessed June 20, 2014.

<http://www.npr.org/programs/btaylor/pastprograms/wgordon.html>.

Cheal, Dale. *Doodles: Exercises for Mastering Jazz Trombone*. New Albany, IN: Jamey
Aebersold Jazz Inc., 1999.

Gordon, Wycliffe. “We Wycliffe Gordon Eric Reed.” Hamburg: Nagel Heyer Records,
2002. (CD-ROM).

_____. “What You Dealin’ With Wycliffe Gordon Quintet.” Brooklyn, NY: Criss
Cross Jazz, 2001. (CD-ROM).

Jazztimes. “In Person with JazzTimes: Wycliffe Gordon on Sing It First.” Accessed June 30,
2014. <http://www.wycliffegordon.com/shop/sing-it-first>.

Raph, Alan., comp, and ed. *Sing it First: Wycliffe Gordon’s Unique Approach to Trombone
Playing*. Delevan. NY: Kendor Music Inc., 2011.

Rodgers, Anthony. “KCJO Sizzles with Wycliffe Gordon.” Accessed June 21, 2014.

[http://www.kcmetropolis.org/issue/mach-26-2014/article/kcjo-sizzles-with-wycliffe-
gordon](http://www.kcmetropolis.org/issue/mach-26-2014/article/kcjo-sizzles-with-wycliffe-gordon).

Savannah Morning News. “Review: Wycliffe Gordon Wows the Crowd at Orleans Hall.”

Accessed June5, 2014. [http://savannahnow.com/stories/030903/LOCgordonreview.
shtm](http://savannahnow.com/stories/030903/LOCgordonreview.shtm).

Wilson, Jeremy. “Cherokee (Indian Love Song).” Accessed June 10, 2014.

<http://www.jazzstandards.com/compositions-0/cherokee.htm>.